

VERSLAG SESSIE 6
GROOT ONDERHOUD, 27/10/2015

VERTROUWEN OP NIVEAU.
HOE OMGAAN MET DE NAKENDE
BESTUURLIJKE VERANDERINGEN?

Datum :	Dinsdag 27 oktober 2015
Coördinator sessie:	Gregory Vercauteren
Voor verslag:	Rob Belemans

Planlast, interne staatshervorming, de afslanking van de provincies, regioscreening ... De voorbije maanden en jaren is er ook bij erfgoedwerkers heel wat te doen geweest om deze bestuurlijke dossiers. Die dossiers vinden hun oorsprong vooral buiten de cultureel-erfgoedsector en zijn bovendien behoorlijk complex. Hierdoor kunnen er bij erfgoedwerkers vragen leven over de precieze inzet en reikwijdte van deze nochtans erg belangrijke bestuurlijke veranderingen.

De bedoeling van deze sessie is om in de eerste plaats te informeren. Leander Price (agentschap Binnenlands Bestuur) informeert op een toegankelijke manier over de inzet, het doel en de stand van zaken van de belangrijkste bestuurlijke dossiers van het ogenblik. De focus ligt op a) de afslanking van de provincies en b) de regioscreening en intergemeentelijke samenwerking. Tegelijk blikkt hij vooruit en geeft hij aan welke bestuurlijke veranderingen er nog in de pijplijn zitten.

Vervolgens kregen de deelnemers reflecties van enkele sleutelactoren op deze bestuurlijke dossiers, door Hilde Plas (VVSG), Sigrid Bosmans en Jan De Maeyer (namens Overleg Cultureel Erfgoed).

Nadien was er ruim gelegenheid om vragen te stellen. Filip Libin (Departement Cultuur Jeugd, Sport en Media) was ook aanwezig om sectorspecifieke vragen te beantwoorden.

Vraag: Wat met de onderlinge verschillen tussen de provinciale inventarissen van gemeenschapsmateries? Hoe wordt daar een lijn in getrokken?

Antwoord: Er wordt gezocht naar grote gemeenschappelijke delers. De intentie is om zoveel mogelijk elementen op gelijkaardige wijze in de oefening mee te nemen. Noodzakelijke uitzonderingen kunnen zelfs nominatim in de Vlaamse begroting worden opgenomen, om in echt individuele gevallen toch de beste oplossing te creëren.

Vraag: Welke bestaansgarantie is er voor instellingen die nu naar lokale overheden overgaan, maar daar (deels) overlappen met reeds bestaande structuren?

Antwoord: De globale beslissingslijn wordt nu afgetoetst bij de lokale besturen en kan dan nog verfijnd worden in samenspraak met de lokale besturen en na de provinciale betrokkenen gehoord te hebben.

Vraag: Het wegvallen van de oormerking van middelen biedt op termijn toch geen garanties meer?

Antwoord: Die toekomst valt onder de gemeentelijke autonomie. Anderzijds kan er via erkende indeling en via convenanten wel iets geregeld worden.

Vraag: De sector is het gewoon om met beheersovereenkomsten te werken om continuïteit te garanderen. Waarom wordt bij de toewijzing van over te nemen taken aan lokale besturen dan niet ook met zo'n beheersovereenkomst gewerkt?

Antwoord: Dat zou indruisen tegen de lokale autonomie.

Vraag: Hopelijk is er dus wel een zekere vorm van oormerking van overgedragen middelen. Maar daarnaast is er ook bezorgdheid over de toekomstige investeringsbereidheid en -capaciteit van gemeenten. Hoe zit dat?

Antwoord: Het plan van de minister is om nu eerst met de steden en gemeenten in gesprek te gaan over de overnamebereidheid. Daarna is er nog terugkoppeling naar de provincies voorzien. Via de projectgroep Binnenlands Bestuur zijn de provincies ook al van meet af aan betrokken bij de oefening. Inzake de inventarisatie van o.a. personeel zijn er elementen die niet meegenomen worden nominatim (omdat bv. jobstudenten en vrijwilligers geen statutair personeel zijn), maar de investeringsmiddelen die daarvoor nodig zijn worden wel meegenomen in het overleg.

Vraag: Is er mogelijkheid voor de sector om inzage te krijgen in de provinciale inventarissen?

Antwoord: De bijlage bij het voorlopige besluit van 17/6/2015 bevat de inventarissen van de provincies. Er worden nog een heel aantal detailspecten van de inventarissen verder uitgewerkt, precies omdat er voor de instellingen allerlei verschillende regelingen in voege zijn (bv. stookolie wordt betaald via het budget van de instelling of door de provincie via een globale aankoopregeling). Dat geldt ook voor onroerende eigendommen die aan instellingen gekoppeld zijn.

Vraag: Er is grote bezorgdheid omtrent personeel en statuten. Een sluipende afslankingsronde lijkt een reëel gevaar. Is dat zo?

Antwoord: Er is heel recent een akkoord met de vakbonden bereikt over de manier waarop personeel kan worden overgedragen naar het lokale niveau. Het is niet zo dat de overnemende overheid kan kiezen welke personeelsleden mee overgenomen worden en ook niet wat hun inschaling, statuut of rechtszekerheidsregeling is.

Vraag: Geldt dat ook voor bestaande regelingen over de bijkomende pensioenpijler?

Antwoord: Dat wordt momenteel onderhandeld. Soms gaan ambtenaren er dan zelfs op vooruit vanwege de gunstigere regeling binnen sommige lokale besturen.

Vraag: Is er in heel deze oefening ook oog voor de toekomstige ondersteuning van de lokale, kleine erfgoedactoren die tot nu louter provinciaal ondersteund werden?

Antwoord: Al de begunstigden zijn in kaart gebracht en er wordt gezocht naar valabele alternatieven. Voordeel is hier dat het gaat om projectmatige subsidies. De Vlaamse overheid is zich bewust van de 'humuswaarde' van deze kleinere ondersteuningsmiddelen. Voor wie nu een structurele subsidie krijgt die nergens past qua overname, wordt alleszins een uitdoofscenario voorzien.

Vraag: Wat gebeurt er met lopende regelingen voor meerjarige provinciale subsidies die een langere looptijd hebben dan 1/1/2017?

Antwoord: De regeling van 2014 wordt de referentiebasis om dit te bekijken. Eventueel, indien ze tijdig beschikbaar is, ook de jaarrekening van 2015. Als globaal adagium geldt ook hier: Vlaanderen neemt de lopende provinciale engagementen over.

De sessie was een goede graadmeter van de temperatuur in de cultureel-erfgoedsector. Zoals te verwachten, focuste de discussie zich vrijwel meteen op overdracht van provinciale bevoegdheden. De vele vragen toonden aan dat er veel onzekerheid is, in de eerste plaats bij de provinciale erfgoedwerkers. Maar ook binnen de bredere cultureel-erfgoedsector leeft er twijfel over de aangekondigde veranderingen en de impact ervan voor de eigen organisatie of de sector.